

ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.วีระ เลิศสมพร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัถ)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ดร.วีระ เลิศสมพร ท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำปรึกษาคำแนะนำแก้ไขตรวจทานความถูกต้อง เรียบร้อยและข้อบกพร่อง ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านในการพิจารณาเครื่องมือนวัตกรรมที่ให้ คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหาสาระเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบคุณท่านอาจารย์หลักสูตรปริญญาตรี วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ครอบครัวที่เป็นผู้ให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อนนิสิต ปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะทุกท่านที่ให้คำแนะนำและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ที่ดีในระหว่างการศึกษาด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา อบต. พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างและ ลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกทุกท่าน ตลอดจนประชาชนในตำบลแม่สุกที่ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก รวมถึงท่านที่มี ส่วนเกี่ยวข้องที่ได้กล่าวนามไว้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ และให้กำลังใจ

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากผลงานการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบ แต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

นิโรธ โลหะชีพ

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นิโรธ โลหะชีพ
ที่ปรึกษา	ดร. วีระ เลิศสมพร
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ร.ป.ม. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,339 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ และการทดสอบค่า t-test และ f-test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการร่วมเสนอปัญหา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยรวมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นการ

มี ส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัญหาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) ประชาชนต้องการให้ อบต. ยอมรับความคิดเห็นของตนเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาหมู่บ้านและตำบล 2) เมื่อมีปัญหามาธารณภัยเร่งด่วน อบต. ดำเนินการแก้ไขล่าช้า 3) การประชาสัมพันธ์การจัดประชุมไม่ทั่วถึง 4) ประชาชน ไม่มีโอกาสให้เข้าร่วมแสดงข้อคิดเห็น ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5) ประชาชนไม่สะดวกในการเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนเนื่องจากเป็นเวลาทำงาน 6) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นใกล้เคียง เพื่อสร้างความสามัคคี 7) อบต. ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมคิดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมตามที่ประชาชนต้องการ 8) การไม่ได้รับทราบผลการดำเนินงานเปิดเผย 9) ประชาชนไม่ได้รับความร่วมมือกันในการตรวจสอบการทำงานและกิจกรรมร่วมกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

4. แนวทางแก้ไขจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) อบต. เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 2) อบต. เร่งพิจารณาดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนให้ทันสถานการณ์ 3) อบต. ใช้สื่อการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง 4) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 5) ควรจัดประชุมประชาคมในเวลานอกเวลาราชการ เช่น ตอนภาคเช้า หรือตอนภาคค่ำ 6) ควรมีการส่งเสริมให้มีการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างประชาชนแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น งานกีฬาท้องถิ่น 7) ควรให้โอกาสประชาชนในการร่วมคิดกิจกรรม และร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างเต็มที่ 8) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับทราบผลการปฏิบัติงาน และควรรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำ 9) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

Title PUBLIC PARTICIPATION IN ADMINISTRATION OF MAESUK SUB
DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION MAECHAI DISTRICT
PHAYAO PROVINCE

Author Nirot Lohacheep

Advisor Dr.Veera Lertsomporn

Academic Paper Independent Study M.P.A. in Public Policy,
University of Phayao, 2012

ABSTRACT

The purpose of Independent Study were as follows: 1) To study public participation in administration of Maesuk Sub district Administrative Organization Maechai District Phayao Province. 2) To compare Public Participation in Administration of Maesuk Sub district Administrative Organization Maechai District Phayao Province with gender, age and education differences. 3) To study the suggestions about the problems and resolve problems public participation in administration of Maesuk Sub district Administrative Organization Maechai District Phayao Province. The population of the study who were the elections of 4,339 populations, aged more than 18 years. The questionnaires were used for collecting data. The descriptive statistics used in analyzing data were percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test. If the difference was statistically significant difference in the average earnings by means of the LSD (Least-Significant Different) by presented in tabular form of presentation.

The results of this study were as follows:

1. Public participation in administration of Maesuk Sub district Administrative Organization Maechai District Phayao Province. Also included 4 fields were rated at moderate level. In each field divided as follows arrange from the most to the least such as join the problem, participation in monitoring operations, participation activities, participatory district development plan were rated at moderate level.

2) The results of hypothesis were that population of different age with public participation in administration of Maesuk Sub district Administrative Organization, Also

included were 4 different fields. The population of different gender and education with the efficiency administration of Maesuk Sub district Administrative Organization, Also included were 4 fields, no difference which does not conform to the assumptions set statistically significant at the 0.05 level.

3) The problem of the respondents found that: 1) The population need to accept their opinion in order to guide administration and development of villages and district. 2) When have the problems of public urgent action was delayed. 3) Public meetings were not thorough. 4) The population hadn't comment opportunity to participate in the development plan of Sub district Administrative Organization. 5) The population didn't participate in the plan as a function of time. 6) Sub district Administrative Organization hadn't organized in cooperation with Sub district Administrative Organization nearby to unity. 7) Sub district Administrative Organization didn't allow population to participate in the events and activities that population wanted. 8) The population didn't know the overall result openly. 9) The population didn't co-operate in monitoring activities with members of Sub-district Administrative Organization.

4) The solutions of the respondents found that 1) Administrators, members of Sub district Administrative Organization should be congress more proactive in the community to listen to problems and suggestions for administration. 2) Administrators, members of Sub district Administrative Organization accelerated the implementation of the urgent and timely. 3) Sub district Administrative Organization should be All forms of media publicity so that people get to know them thoroughly. 4) Should be open to the public hearing and comment on the Development Plan for the district. 5) Should be meeting community at the time, as the morning or early evening 6) should be encouraged to join together the public, but local organizations such as local sports. 7) Should provide opportunities for public participation in the activity and fully implemented. 8) Allow people to get involved in their performance and should report results on a regular basis. 9) Public participation and monitoring the performance of the members of Sub district Administrative Organization and administrators.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	13
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	16
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	36
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5 บทสรุป	59
สรุปผลการวิจัย	60
อภิปรายผลการวิจัย	63
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	81
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ..	86
ภาคผนวก ค วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม	90
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	94

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน	33
2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	40
3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	40
4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	41
5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยรวม 4 ด้าน.....	42
6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านร่วมเสนอ ปัญหา.....	43
7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมจัดทำ แผนพัฒนาตำบล	44
8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วม กิจกรรม.....	45
9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วม ตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน	46
10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก จำแนกตาม เพศ.....	47
11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก จำแนกตาม อายุ	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมเสนอปัญหา สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน 49
13	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน 50
14	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมกิจกรรม สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน..... 51
15	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน 52
16	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก จำแนกตามระดับการศึกษา..... 53
17	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมเสนอปัญหา 54
18	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล..... 55
19	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมกิจกรรม 56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลแม่สุก ด้านการร่วมตรวจสอบและติดตามการดำเนินงาน.....	57

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัด พะเยา.....	30

อักษรย่อ

อบต.	=	องค์การบริหารส่วนตำบล
ส.อบต.	=	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
อปพร.	=	อาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
ชรบ.	=	ชุดรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้าน
คสส.	=	คณกรริตเสริมเหล็ก
IOC.	=	Index of consistency

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารราชการแผ่นดินตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 วางแนวทางให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ 1) การบริหารราชการแผ่นดินต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ อย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ 2) จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ 3) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชน (สำนักกรรมการ 3. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2553, หน้า 1)

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใช้หลักการกระจายอำนาจ ที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระ โดยที่ไม่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน กิจกรรมที่ทำได้ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการพัฒนา มีอิสระในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือการสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่น

การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเองจึงส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ปัญหา เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข รวมทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) มีประสบการณ์ในการปกครองตนเอง (Local Self Government) และสามารถพัฒนาให้ท้องถิ่นของตนเจริญก้าวหน้า โดยกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายปัจจัย เช่น นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจในการปกครองของประชาชนในท้องถิ่น หรือแม้แต่ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนในท้องถิ่นแต่ละแห่งได้รับกับผลการดำเนินงานของท้องถิ่นที่ออกมาในรูปแบบของโครงสร้างพื้นฐานหรือการให้บริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผล (ทศพล อะทาไส, 2554, หน้า 2)

การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมของการปกครองตนเองในท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ ได้ผลดีในด้านที่ต้องการให้องค์กรปกครองท้องถิ่นบริหารงานโดยบุคคลที่ประชาชนในท้องถิ่นเห็นชอบด้วยแล้ว ยังเป็นผลดีข้อที่ว่า เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะได้บริหารงานในหน้าที่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ และภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด มิใช่โดยการสั่งการหรือการบังคับบัญชาจากรัฐบาล (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2520 หน้า 19)

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น จะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น มีสิทธิ เสรีภาพในด้านการสรรหาผู้บริหารท้องถิ่น และได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการติดตามและประเมินผล โดยคณะกรรมการดังกล่าวจะมาจากประชาคมหมู่บ้าน เพื่อที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 นอกจากนี้คณะกรรมการชุดดังกล่าวมาแล้ว ประชาชนในท้องถิ่นก็อาจจะเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และคณะกรรมการตรวจการจ้าง ให้เป็นไปตามระเบียบพัสดุ ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง อีกด้วย จากกระบวนการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังทำให้มีการร่วมกันคิดเสนอแนะและหาทางแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตนเอง ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสได้ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของท้องถิ่น ว่ามีความคุ้มค่ากับทรัพยากรการบริหารหรือไม่ เพราะว่าคนในท้องถิ่นย่อมที่จะเรียนรู้และสัมผัสกับท้องถิ่นของตนเองได้อย่างใกล้ชิด (ทศพล อะทาโส, 2554, หน้า 3)

องค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด แต่กลับต้องประสบปัญหาในเรื่องการร้องเรียน การทุจริตจำนวนมาก สาเหตุของการร้องเรียนมักจะมาจากการใช้อำนาจรัฐที่ไม่ถูกต้อง การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง กฎ ระเบียบและความไม่ชัดเจนในการสั่งการ การขาดจริยธรรมในการบริหารงาน และประเด็นที่สำคัญก็คือ การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองโดยมิชอบ และมีผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงาน ทั้งตัวคณะผู้บริหารและพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ตาม จึงทำให้เกิดปัญหาในด้านความไม่โปร่งใส และการทุจริตตามมา ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นเหตุผลที่สำคัญต่อการบริหารงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งที่เป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น และภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน ตลอดจนระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นให้คนในท้องถิ่นได้มีโอกาสนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาบริหารจัดการให้ท้องถิ่นเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ประเวศ วะสี, 2551, หน้า 2)

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ผู้ศึกษาซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก จึงสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสามารถรับใช้ประชาชน สามารถอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจแก่ประชาชนในท้องถิ่น ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาคือการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยได้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตั้งแต่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 4,339 คน โดยได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก, 2554, หน้า 6)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนา
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม
- 4) ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 10 หมู่บ้าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงลักษณะต่าง ๆ เช่น การเสนอปัญหา การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล การมีส่วนร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารงาน หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก

การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน หมายถึง การกระทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยรวม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1) **การมีส่วนร่วมเสนอปัญหา** หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคม ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลปัญหา อุปสรรค และความต้องการต่าง ๆ ของประชาชน ในตำบล

2) **การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล** หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายขอบเขตของงาน การรับรู้ การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผน ของประชาชนเพื่อพัฒนาตำบล

3) **การมีส่วนร่วมกิจกรรม** หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดขึ้น

4) **การมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน** หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงาน การทำประโยชน์ตามโอกาส และกำลังความสามารถของประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตั้งแต่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) อายุ 18-30 ปี 2) อายุ 31-45 ปี 3) อายุ 46-60 ปี และ 4) อายุ 60 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 สถานภาพ คือ 1) ต่ำกว่าประถมศึกษาหรือ ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา หรือ ปวช. 3) อนุปริญญา หรือ ปวส. และ 4) ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
2. ทำให้ทราบผลของการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน
3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
4. ทำให้สามารถนำผลการวิจัยที่ได้รับไปเป็นข้อมูลในการจัดทำเป็นแผนและนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ได้มีการศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ "การมีส่วนร่วม" ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้ **นครินทร์ เมฆไตรรัตน์** (2553, หน้า 8) อ้างจาก โภคิน พลกุล และอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาส ได้สรุปทัศนะของนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งได้แสดงทัศนะและให้ความหมายของ "อำนาจ" และ "การกระจายอำนาจ" ไว้ดังนี้ โดยได้ให้ข้อสังเกตคำว่า "การกระจายอำนาจ" มีความหมายตามหลักภาษาฝรั่งเศส คือ "การเอาอำนาจออกไปจากศูนย์กลาง" ปัญหาที่ตามมาคือ "อำนาจ" หมายถึงอะไร ในขณะที่ และอ้างจากจรัส สุวรรณมาลา ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มักให้ความคำว่า "อำนาจ" ในคำว่า "กระจายอำนาจ" หมายถึง "อำนาจอธิปไตย" มักกล่าวกันว่าไม่สามารถแบ่งแยกได้ แต่ในความหมายดั้งเดิมของคำดังกล่าวมิได้เน้นเรื่อง อำนาจ (Power) หากแต่เป็นเรื่องของ สภาวะศูนย์กลาง (Central) และสภาวะการกระจายอำนาจ (De central) เป็นสำคัญ

กรมการปกครอง (2540, หน้า 30-40) ได้ให้ความหมายของคำว่า การกระจายอำนาจ (Decentralization) ว่าเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักการสำคัญคือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจาย

อำนาจทำให้เกิดการจักระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้นองค์การบริหารส่วนตำบลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวความคิดของหลังการกระจายอำนาจการปกครอง

การกระจายอำนาจ (Decentralization) ในบริบทของการปฏิรูประบบการเมืองการปกครองของไทยจึงมีนัยโน้มเอียงตามความหมายของ การแบ่งปันอำนาจการตัดสินใจ (หรือในภาษากฎหมายของไทย เรียกว่า การวินิจฉัยสั่งการ) อันเกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะ (public affairs) ของรัฐส่วนกลางไปยังหน่วยงาน หรือองค์กรอื่น ๆ หรือเป็นการลดอำนาจจากส่วนกลางสู่ภูมิภาค (Decentralization) ซึ่งหมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ อำนาจหน้าที่และภารกิจความรับผิดชอบจากภาครัฐส่วนกลาง (ศูนย์กลาง หรือศูนย์รวมอำนาจ) ไปยังพื้นที่หรืออาณาเขตรอบ ๆ จากระดับบนไปสู่ระดับล่าง หรือจากระดับชาติไปสู่ท้องถิ่น โดยถ่ายโอนให้แก่องค์กรอื่นใด ไม่ว่าจะเป็้องค์กรภาครัฐส่วนภูมิภาค องค์กรอิสระ องค์กรท้องถิ่นหรือแม้แต่เอกชน ไปดำเนินงานแทน

การถ่ายโอนดังกล่าว อาจเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ กล่าวคือ อาจจะมีลักษณะเป็นถ่ายโอนเฉพาะภารกิจ (Functional) ซึ่งเป็นการแบ่งภารกิจให้แก่องค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจดำเนินงาน หรือเป็นการถ่ายโอนยึดพื้นที่เป็นหลัก (Geographical) ซึ่งเป็นการแบ่งพื้นที่เป็นหน่วยย่อยในการดำเนินการ (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2553, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2554, ออนไลน์ <http://www.koratpao.go.th/pdf/mannul.pdf>)

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจให้ส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ให้มีความอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณในการพัฒนาตำบลในทุก ๆ ด้านเพื่อความเป็นสุขของท้องถิ่นของตนเอง โดยมีตัวแทนของกลุ่มบุคคลในชุมชนนั้น การกระจายอำนาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของผู้ที่มีหน้าที่ในการปกครองการโยกย้ายอำนาจจากผู้ที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่ง หรือระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง ซึ่งตำแหน่งจะแสดงถึงอำนาจในการตัดสินใจ คำว่า แหล่งของอำนาจนั้น หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่ของงานหรือคณะกรรมการบริหาร

2. การปกครองท้องถิ่น

2.1 แนวคิดการปกครองท้องถิ่น

สมัยก่อนประเทศไทยปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช เป็นการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจและกระจายการรวมศูนย์อำนาจ แต่เนื่องจากระบบการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจและการกระจายการรวมศูนย์อำนาจมีความล่าช้าในการพัฒนาประเทศประกอบกับประเทศไทยมีประชากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้การปกครองดูแลประชาชนได้ไม่ทั่วถึงจึงได้นำระบบ

การปกครองแบบกระจายอำนาจมาใช้ เพื่อให้สามารถดูแลและให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ในรูปแบบของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร พัทธยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการปกครองจัดระเบียบราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารจากการบริหารราชการส่วนกลางไปให้แก่ส่วนท้องถิ่น และในขณะเดียวกัน การกระจายอำนาจการบริหารดังกล่าว ต้องไม่ทำลายความเป็นเอกภาพของรัฐเดี่ยวนั้นด้วย ซึ่งหมายความว่า การกระจายอำนาจดังกล่าว นั้น ต้องไม่ทำให้รัฐนั้นสูญเสียความเป็นรัฐเดี่ยวไป และไม่ทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นแตกแยกออกเป็นรัฐเล็ก รัฐน้อย ซึ่งจะทำให้ความเป็นเอกภาพของรัฐนั้นเสียไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้สำหรับปกครองประเทศ ซึ่งมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ว่ารัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและ เท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยต้องคำนึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

กฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 (ฉบับปัจจุบัน) เพิ่มบทบาทขององค์กรส่วนท้องถิ่น และประชาชนมากขึ้นทำให้การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ทั้งในด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลยั่งยืน การปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้ฝังรากลึกกลงไปในระดับพื้นฐานของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยและการระดมทรัพยากร ความรู้ความสามารถจากประชาชนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาประเทศและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้บัญญัติให้รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตรวจสอบการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่

โกวิท พวงงาม (2546, หน้า 11) ได้อธิบายความหมายของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) เป็นการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองไปสู่ท้องถิ่น

- 2) เพื่อจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง ตรงกับความต้องการของราษฎร และเหมาะสมกับสภาพแต่ละท้องถิ่น
- 3) โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่
- 4) เพื่อเป็นกระบวนการให้การเรียนรู้ในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนในระดับท้องถิ่น
- 5) ราชการส่วนกลางต้องไม่มีอำนาจ เหนือคณะผู้บริหารส่วนท้องถิ่นแต่มีบทบาทในการกำกับดูแลและให้ความช่วยเหลือ
- 6) ท้องถิ่นต้องมีอิสระในการตัดสินใจกำหนดทิศทาง นโยบายและการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ในระดับหนึ่ง

2.2 ความหมายการปกครองท้องถิ่น

คำว่า “ท้องถิ่น” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 511) ให้ความหมายไว้ว่า ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งเน้นถึงลักษณะทางสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และทางธรรมชาติ ที่มีความเป็นขอบเขตเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ เป็นสำคัญและยังมีความหมายที่กำหนดขอบเขตของพื้นที่ระดับย่อยตามเขตการปกครอง หรือเป็นหน่วยงานระดับรองไปจากหน่วยงานใหญ่ได้แก่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นต้น คำว่า ท้องถิ่น จึงขึ้นอยู่กับ การจำกัดขอบเขตทางพื้นที่ดังกล่าวแล้ว และเมื่อนำไปใช้ประกอบกับคำใดจะให้ความหมายเฉพาะเจาะจงในเรื่องนั้นเช่น ประเพณีท้องถิ่น พิธีประจำท้องถิ่น เป็นต้น

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยงานปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รูปแบบหนึ่ง โดยปกติการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อเลือกผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง (เรียกว่าการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมตามลำดับ) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถเลือกตั้งผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตท้องถิ่นของตนได้โดยตรง ส่วนการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยอ้อม สภาท้องถิ่นจะทำหน้าที่เลือกผู้บริหารท้องถิ่นแทนประชาชนในท้องถิ่น กล่าวคือ ประชาชนในท้องถิ่นจะทำหน้าที่เพียงแค่เลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้น แล้วสมาชิกสภาท้องถิ่นจะทำหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่งโดยมีสาระสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น (การปกครองท้องถิ่นไทย, วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2554 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki>)

- 1) เป็นหน่วยการปกครองขนาดเล็ก ซึ่งมีกฎหมายรับรองฐานะ

- 2) มีอิสระในการบริหารจัดการจากรัฐในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด
- 3) มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นด้วยตัวเอง
- 4) มีฐานะเป็นนิติบุคคล
- 5) มีอาณาเขตที่แน่นอนชัดเจน
- 6) มีสภาท้องถิ่น และ/หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตพื้นที่

ดังนั้นสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองตนเองของประชาชน โดยรัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนมีอิสระในการปกครองตนเอง ประชาชนมีสิทธิเลือกผู้บริหารและสภาท้องถิ่นดำเนินการบริหารท้องถิ่น ภายใต้การกำกับและควบคุมของรัฐ

2.3 หลักการปกครองท้องถิ่น

พิชญ์นิฐา พรรณศิลป์. (2552 หน้า 8) อธิบายหลักการปกครองท้องถิ่นดังนี้

1) การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยแบ่งเป็นการปกครองกรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยาตามเหตุผลดังกล่าว

2) การปกครองท้องถิ่นนั้น องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีขอบเขตพอสมควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การอย่างแท้จริง หากมีอำนาจน้อยเกินไปก็อาจจะปฏิบัติหน้าที่ไม่สมเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะกลายเป็นสภาพของรัฐอธิปไตยเองเป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาลกลาง อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลกลางในการพิจารณาการกระจายอำนาจในหน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงเหมาะสม

3) องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1) หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิอำนาจที่ตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ เป็นต้น

3.2) สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นคืออำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4) องค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่ายคือ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่นการปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานครหรือกรุงเทพมหานคร จะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นนั้น จากแนวความคิดที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหา และวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริงหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีประชาชนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจะเข้าในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

อุทัย ธีรญโต (2523 หน้า 22) ได้อธิบายระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1) สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เนื่องด้วยข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2) พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งมีหลายประการ เช่น ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่ระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติโดยองค์การอาหารและเกษตร องค์การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การอนามัยโลก และสำนักงานกิจการสังคม ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ และบุคลากร

3) การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4) องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยผลของกฎหมายแยกรัฐบาลกลางมีขอบเขตการปกครองอย่างแน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5) การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะบริหารจะต้องได้รับเลือกจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมของการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกบริหารท้องถิ่นของตนเอง

6) อิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุญาตจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7) งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษี เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้ก้าวหน้า

8) การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าไม่มีอิสระอย่างเต็มที่คงมีเฉพาะอิสระในการดำเนินงานเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยของรัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแล

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ถือกำเนิดขึ้นมาจากใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชน โดยการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (นพพร ตั้งจิตต์งาม. 2551, หน้า 15)

1) ความเป็นมา พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 นับตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1.1) รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

1.2) รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ผ่านมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่มีการเปลี่ยนแปลง การประกาศยกฐานะสภาตำบล

ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องจัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยในประกาศให้ระบุชื่อและขอบเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

วัตถุประสงค์ของการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ต้องการยกฐานะของสภาตำบลเป็นนิติบุคคลและเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การบริหารงานในระดับตำบลมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

พ.ศ. 2546 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

พ.ศ. 2552 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับตั้งแต่วันที่ได้รับการเลือกตั้งและมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

2) หลักเกณฑ์การจัดตั้งและการยุบรวมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สำหรับการยุบรวมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้นหรือแยกพื้นที่บางส่วนไปรวมกับหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือรับพื้นที่บางส่วนของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นมารวมด้วยกันได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้กำหนดขอบเขตใหม่ของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย กระทรวงมหาดไทยสามารถดำเนินการประกาศยุบสภาตำบลทั้งหมด และองค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีจำนวนประชากรไม่ถึง 2,000 คน โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นหรือหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ภายใน 90 วันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น

3) โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้แบ่งโครงสร้างขององค์การ

บริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหมู่บ้านเดียวให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1.1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3.1.3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการการแต่งตั้งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ จัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

3.2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารให้องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกินสองคนและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบการบริหาร

กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

โดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชารองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายในการปฏิบัติหน้าที่ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญามีอำนาจเปรียบเทียบปรับคดีละเมิดตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดและตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยแบ่งโครงสร้างของพนักงานส่วนตำบลออกเป็นสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนโยธา ส่วนการคลัง และส่วนสาธารณสุข

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ
- 2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- 5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
- 6) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ "การมีส่วนร่วม" ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

พรณิภา โสทธิพันธ์ (2543 หน้า 21) กล่าวว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนทั้งของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน ร่วมกันรับผิดชอบหรือเข้าร่วม

กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อการพัฒนาและแลกเปลี่ยนให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการกระทำของกลุ่มหรือองค์กร

อภิชัย พันธเสน (2539 หน้า 164) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมเป็นการสร้างความรู้สึกการมีส่วนร่วม โดยการลดช่องว่างของการสื่อสารระหว่างภาครัฐโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน ทั้งที่ในความจริงอิทธิพลทางการเมืองและเศรษฐกิจของรัฐบาลได้แทรกเข้าไปในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ อำนาจในการตัดสินใจที่เน้นเรื่องอำนาจ และการควบคุมโดยมีกิจกรรมร่วมกันของประชาชน

เจริญ ภัสระ (2540 หน้า 1) กล่าวว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง ความพร้อมของประชาชนในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง ด้วยการร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ อีกทั้งใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชนร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสมในการจัดการ และกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นโดยอาศัยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมจึงหมายความว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา แนวทางการพัฒนา โดยร่วมกันคิด ร่วมมือตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ต่อการบริหารงานต่อประโยชน์โดยรวม

2. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

อำนาจ อนันตชัย (2538 หน้า 119) กล่าวถึง ลักษณะแนวคิดการมีส่วนร่วมมี 5 แนวคิด ดังนี้

1) แนวคิดการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion) หมายถึง การใช้การพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขการขัดแย้งในการปฏิบัติงาน และถ้าเกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมี ศิลปะในการสร้างความเข้าใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ให้เกิดศรัทธาตรงกับความต้องการของผู้ถูกเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของตนตามหลักทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow)

2) แนวคิดการระดมสร้างขวัญคนในชาติ (Nation Morale) คนเรามีความต้องการทั้งกายและใจ ถ้ามีขวัญดีผลกำไรก็จะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การสร้างขวัญให้ดี ต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาวัดเอาเปรียบ ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตาม ถ้าคนทำงานมีขวัญดี จะเกิดมีความสำนึกในการรับผิดชอบอันจะเกิดผลดีต่อหน่วยงาน ทั้งในส่วนบุคคลและขวัญของกลุ่ม

3) แนวคิดการสร้างความรู้รักสามัคคีชาตินิยม (Nationalism) ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าไปสู่การมีส่วนร่วม คือ การสร้างความรู้รักสามัคคีชาตินิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งหมายถึงความรู้รักที่เป็นตัวของตัวเอง ที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติของตน พอใจเกียรติภูมิจงรักภักดีต่อท้องถิ่น

4) แนวคิดผู้นำ (Leadership) ภาวะผู้นำจะช่วยจูงใจประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้ เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคนจูงใจคนไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้ว ผู้นำอาจมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่าผู้นำปณิธานหรือผู้นำพลวัตคือ เป็นผู้นำที่เคลื่อนไหวนำทำงานเพื่อพัฒนาอย่างเสมอ ส่วนผู้นำไม่ดี คือ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ที่เรียกว่า ผู้นำปฏิเสศ ผลของการใช้การสร้างทฤษฎีผู้นำ จะทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นภาวะผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

5) แนวคิดการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method) การใช้ระบบการบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยากเพราะกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของการมีส่วนร่วมไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดเรื่องของการบริหารเพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจไม่มีใครบังคับก็จะงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบาย และความจำเป็นร่วมกันของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2538 หน้า 189) ได้กล่าวลักษณะการมีส่วนร่วมรูปแบบการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ ตั้งแต่การเป็นสมาชิกจนถึงการเป็นผู้นำ ดังนี้

- 1) เป็นสมาชิก
- 2) เป็นสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม
- 3) เป็นสมาชิกผู้บริจาคเงินช่วยเหลือ
- 4) เป็นกรรมการ
- 5) เป็นประธานกรรมการ
- 6) สมาชิกผู้ยื่นทำอะไรระหว่างประชุม
- 7) สมาชิกผู้ยื่นเล่นบทบาทอะไรระหว่างประชุม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (2551: ระบบออนไลน์) อ้างใน **สุพิชฌาย์ อภัยสุวรรณ**, 2552, หน้า 15) ได้กำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 5 ระดับ

เพื่อที่ผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐจะเลือกตัดสินใจออกแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม มีรายละเอียด ดังนี้

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ (To Inform)

ระดับที่ 2 การเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ/การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ อย่างอิสระและเป็นระบบ (To Consult)

ระดับที่ 3 เป็นระดับที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ และวิธีการทำงาน (To Involve)

ระดับที่ 4 การที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ (To Collaborate)

ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชน (To Empower) เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจ การบริหารงาน และการดำเนินกิจกรรมใด ๆ

4. กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนว โสทธิพันธ์ (2534, หน้า 13-14) ได้กล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมคิด
- 2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามโครงการ
- 4) การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล

5. ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

อรพินท์ สุทธิพันธ์ (2533, หน้า 13 -14) และกองพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน (2543, หน้า 14 -16) ได้กล่าวตรงกันว่าขั้นตอนการมีส่วนร่วมมีอยู่ 5 ขั้นตอน คือ

1) การมีส่วนร่วมคิด คือ ร่วมประชุมปรึกษาหารือในปัญหาและการกำหนดกิจกรรม วิธีการดำเนินงานเพื่อให้กิจกรรมได้ผลตามวัตถุประสงค์

2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือ ต้องร่วมการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

3) การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามกิจกรรม คือ เข้าร่วมในกิจกรรมตามวิถีทางและแนวทางให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ ร่วมในการรับผลประโยชน์อันเกิดจากผลของกิจกรรมหรือการดำเนินงานของสมาชิกเอง

5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ ร่วมในการประเมินผลการทำงานของกลุ่ม และประเมินสถานการณ์ภายนอกด้วย

ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาโดยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2541, หน้า 272-273) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถแบ่งได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติการ
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

6. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2538 หน้า 189) ได้กล่าวปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

- 1) อายุและเพศ
- 2) สถานภาพในครอบครัว
- 3) ระดับการศึกษา
- 4) สถานภาพทางสังคม
- 5) อาชีพ
- 6) รายได้และทรัพย์สิน
- 7) ระยะเวลาในท้องถิ่น ระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
- 8) พื้นที่ดินถือครองและสถานภาพการทำงาน

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น มิได้หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมเฉพาะเป็นบางครั้งเป็นบางครั้ง ผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมต้องมีความจริงใจ มีความคิดที่เข้าไปช่วยเหลือชุมชนหรือสังคมด้วยความจริงใจ ให้เป็นชุมชนหรือสังคมที่น่าอยู่ในลักษณะที่ว่าร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก

ประวัติและความเป็นมา (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก. 2554 หน้า 1) องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกได้รับยกฐานะเป็นสภาตำบลแม่สุก เมื่อปี พ.ศ. 2538 และได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยมีที่ตั้งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 10 บ้านแม่สุกน้ำล้อม ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา อยู่ห่างจากตัวจังหวัดพะเยาไปทางทิศเหนือระยะทางประมาณ 22 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 36.2 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 22,625 ไร่ มีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีบ้านเรือนอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นชุมชน ส่วนมากเป็นระบบเครือข่ายพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีจำนวนครัวเรือน 2,347 หลังคาเรือน ประชากร ประกอบด้วย เพศชาย จำนวน 2,771 คน เพศผู้หญิง จำนวน 2,836 คน รวมเป็น 5,607 คน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีหมู่บ้านในพื้นที่ปกครอง จำนวน 10 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านแม่สุกเหนือ

หมู่ที่ 2 บ้านแม่สุก

หมู่ที่ 3 บ้านแม่จัวเหนือ

หมู่ที่ 4 บ้านแม่จัวกลาง

หมู่ที่ 5 บ้านแม่จัวใต้

หมู่ที่ 6 บ้านแม่สุกกลาง

หมู่ที่ 7 บ้านปันเจิง

หมู่ที่ 8 บ้านแม่จัว

หมู่ที่ 9 บ้านแม่สุกดอย

หมู่ที่ 10 บ้านแม่สุกน้ำล้อม

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ดำรงตำแหน่ง พ.ศ. 2552-2556 มีดังนี้

- 1) นายนิโรธ โลหะชีพ ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
- 2) นายมานัส แก้วเขียว ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
- 3) นางวริษา สุวรรณรัตน์ ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
- 4) นางบัวผัน แก้วตา ตำแหน่ง เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
- 5) นายณรงค์ ชีติวังค์ ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
- 6) นายสมยศ น้อมแนบ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก

นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

1) นโยบายด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ได้แก่

- 1.1) จัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าโอท็อปในตำบลแม่สุก และหาดลาดนอกพื้นที่
- 1.2) สนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพเกษตร ได้แก่ กลุ่มธนาคารข้าว ยางพารา กลุ่มปุ๋ยพริกกระเทียมข้าวโพด ลิ่นจี่ ลำไย และกลุ่มอื่น ๆ
- 1.3) ส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น น้ำตกแม่สุก พระธาตุแม่สุกและสนับสนุนให้ตำบลแม่สุกเป็นศูนย์การเรียนรู้ของกลุ่มอาชีพและกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเข้มแข็ง
- 1.4) ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 1.5) ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม โดยมุ่งเน้นด้านคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.6) ส่งเสริมให้มีการอบรม เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ให้แก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ และองค์กรต่าง ๆ ในตำบลแม่สุก

2) นโยบายด้านการศึกษา ได้แก่

- 2.1) สนับสนุนการศึกษาสำหรับพระภิกษุ สามเณร เด็กนักเรียน นักศึกษา และผู้ด้อยโอกาสในตำบลแม่สุก
- 2.2) สนับสนุนอาหารกลางวันและนมสำหรับนักเรียนครบทุกคน
- 2.3) สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานศึกษา และสนับสนุนให้มีการพัฒนาหลักสูตรชุมชน
- 2.4) สนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ
- 2.5) ส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนตำบลแม่สุก เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้บริการแก่นักเรียนและประชาชน

3) นโยบายด้านศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่

- 3.1) สนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการเล่นดนตรีสำหรับเยาวชน
- 3.2) สนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมวงดนตรีพื้นเมืองสำหรับผู้สูงอายุ
- 3.3) ส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านอย่างทั่วถึง ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง สรงน้ำพระธาตุ ประเพณีเลี้ยงผีขุนน้ำและประเพณีต่าง ๆ ในตำบลแม่สุก
- 3.4) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านศาสนา วันสำคัญทางศาสนาประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่น
- 3.5) สนับสนุนการจัดอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

4) นโยบายด้านสาธารณสุข ได้แก่

- 4.1) ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศักยภาพและสวัสดิการของบุคลากรทางด้านสาธารณสุข อสม. ในชุมชน
- 4.2) สนับสนุนกิจกรรมผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ให้มีโอกาสตรวจสุขภาพออกกำลังกายและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างสุขภาพและป้องกันโรคทุกรูปแบบให้กับผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไป
- 4.3) สนับสนุนงบประมาณจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ
- 4.4) จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยการป้องกันโรค

5) นโยบายด้านสวัสดิการและสังคม ได้แก่

- 5.1) สนับสนุนเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุครบทุกคน ผู้ป่วยเอดส์ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับเบี้ยยังชีพทุกปี
- 5.2) สนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เพื่อเสริมสร้างสวัสดิการของประชาชนในตำบลแม่สุก
- 5.3) สนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมของพระภิกษุสงฆ์ สามเณรกลุ่มผู้สูงอายุชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน อสม. กลุ่มอาชีพ พ่อบ้าน แม่บ้าน ชรบ. อปพร. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เยาวชนสภาวัฒนธรรม และกลุ่มออมทรัพย์
- 5.4) สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเร่งด่วนและเป็นธรรม
- 5.5) สนับสนุนงบประมาณเพื่อทำกิจกรรมรณรงค์การแพร่ระบาดของโรคเอดส์และยาเสพติด
- 5.6) สนับสนุนนโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5.7) สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย

6) นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่

- 6.1) พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ถนน คสล. ไฟฟ้า ประปา อ่างเก็บน้ำ พนังกั้นน้ำ ฝาย
- 6.2) จัดตั้งและปรับปรุงศูนย์บริการชุมชนให้ครบทุกหมู่บ้านเพื่อให้เป็นศูนย์บริการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร สุขภาพอนามัย อาชีพ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรผู้สูงอายุ พ่อบ้าน แม่บ้าน เยาวชน คนพิการ ชรบ. อปพร.
- 6.3) จัดตั้งศูนย์ อปพร. จัดหารถกู้ภัย เพื่อบรรเทาสาธารณภัยพร้อมอุปกรณ์การสื่อสาร เพื่อให้บริการประชาชน
- 6.4) พัฒนาถนนและสนับสนุนการขยายเขตประปาและไฟฟ้าให้มีใช้อย่างทั่วถึง

6.5) ปรับปรุงพัฒนาถนนเข้าสู่พื้นที่ทำการเกษตรเพื่อความสะดวกในการขนถ่ายผลผลิตทางการเกษตรอย่างทั่วถึง

6.6) ปรับปรุงภูมิทัศน์ไหล่ทางในเขตตำบลแม่สุกให้สวยงาม

6.7) จัดสร้างรางระบายน้ำภายในหมู่บ้านเพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง

6.8) ขุดลอกลำเหมืองให้สามารถระบายน้ำได้ดี

7) นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

7.1) สนับสนุนส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการด้านขยะให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การแยกขยะ ธนาคารขยะ ทำปุ๋ยหมักจากขยะเพื่อลดภาวะโลกร้อน

7.2) สนับสนุนการปลูกป่า และอนุรักษ์สัตว์ป่า โดยสร้างจิตสำนึกให้คนในตำบลแม่สุกรักษาสิ่งแวดล้อม

8) นโยบายด้านบริหารองค์กร การบริหารจัดการ ได้แก่

8.1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบประชาคมและการร่วมเป็นคณะกรรมการในงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

8.2) จัดให้มีการพัฒนา ปรับปรุง ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว

8.3) ปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่เพื่อรองรับการให้บริการแก่ประชาชน

8.4) ปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการประชาชนโดยปรับทัศนคติของพนักงานเจ้าหน้าที่ อบรม ให้มีความสุภาพ อ่อนน้อม ให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มาใช้บริการ

8.5) ส่งเสริมการศึกษาอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกสภา อบต. ผู้บริหาร และพนักงาน เจ้าหน้าที่

8.6) ให้มีการบริการแก่ประชาชนทั้งในและนอกสถานที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนพอสรุปได้ ดังนี้

จิราวัลย์ วรวงศ์ (2550, หน้า 115-116) ได้ศึกษาการดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1) ประชาชนเห็นว่าเทศบาลตำบลเมืองสรวงมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายได้ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันเห็นว่าเทศบาลตำบลเมืองสวรรคมี การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายได้ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเห็นว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันเห็นว่าเทศบาลตำบลสวรรคมี การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายได้ด้าน คือด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีอาชีพรับราชการและอื่น ๆ เห็นว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสวรรค ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานมากกว่า ประชาชนที่มีอาชีพค้าขายและเกษตรกรกรรม

ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันเห็นว่าเทศบาลตำบลเมืองสวรรค มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายได้ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ ด้านการส่งเสริมในการลงทุนและปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ไม่แตกต่างกัน โดยประชาชนส่วนใหญ่ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป และ 5,001-10,000 บาท เห็นว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทและ 10,001-15,000 บาท

สุรศักดิ์ พรหมศิริพัฒน์ (2550, หน้า 79) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลท่ามะกา อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี โดยศึกษาการมีส่วนร่วม 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และสภาพแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการเมืองและการบริหาร ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอยู่ระดับต่ำทั้ง 3 ด้าน คือ ร้อยละ 54.7 ในด้านการเมืองและการบริหาร ร้อยละ 65.8 ในด้านกายภาพและสภาพแวดล้อม และร้อยละ 80.3 ด้านสังคมและ

เศรษฐกิจ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนคือ ปัจจัยด้านอายุ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล

สมบูรณ์ กนกหงส์ (2544, หน้า 98) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคคลในชุมชนโดยรวมเห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านลักษณะความเป็นผู้นำ การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น การมีส่วนร่วมเพื่อการพึ่งตนเอง ด้านโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการตัดสินใจของชุมชนและความสามัคคี และความร่วมมือในชุมชนและบุคลากรในชุมชน มีสถานภาพแตกต่างกันเห็นว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ณิสรดา บุญเฉลิม (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขามหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ อายุและอาชีพมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ

สุภาพ ศรีเมือง (2544, หน้า 115) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านการเสนอปัญหาประชาชนจะมีส่วนร่วมในระดับกลาง (ร้อยละ 46.8) กลุ่มที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนส่วนมากมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 35.5) กลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการพัฒนาสตรี ด้านการบริหารดำเนินการ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม (ร้อยละ 40.9) กลุ่มที่มีส่วนร่วมด้านการบริหารจะเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการตรวจสอบประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ (ร้อยละ 31.9) ด้านการรับประโยชน์ส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการขึ้น ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 48.1) ด้านการติดตามผล ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับกลาง (ร้อยละ 46.25) โดยร่วมดูแลกิจกรรมหรือโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำขึ้น

บรรเจิด อนุเวช (2543, หน้า 95) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวังน้อยจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนมากกว่าครึ่งหนึ่งมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกกิจกรรม และประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลถูกต้อง ภูมิหลังของประชาชนในด้าน เพศ การศึกษา รายได้ ภูมิฐานะและการรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานส่วนตำบล การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทำได้โดย การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้ขึ้นมาปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ได้แก่ อายุ และการมีตำแหน่งในหมู่บ้านส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ เพศ รายได้ การศึกษา อาชีพ การได้รับฝึกอบรมจากทางราชการ การได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์หรือรายงาน การได้รับข่าวสารจากเอกสารหรือวารสาร การได้รับข่าวสารจากวิทยุ การได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์

ไชยยศ ทะไกรราช (2547, หน้า 121-122) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นเนื่องจากเป็นกระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริม สนับสนุนและสร้างโอกาสให้กับประชาชน ทั้งในรูปส่วนบุคคลและกลุ่มคน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหลายเรื่องรวมกันเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น ที่เสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ประชาคมหมู่บ้านได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น ในฐานะที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้านตามหลักการพัฒนา และสร้างรูปแบบด้านร่วมมือวางนโยบายด้านร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรด้านร่วมจัดหรือปรับปรุงการบริหารงานด้านร่วมมือลงทุนในกิจกรรมโครงการชุมชนด้านร่วมปฏิบัติตาม ด้านร่วมปฏิบัติตามนโยบายและด้านการควบคุมติดตาม ประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่เป็นประชาคมหมู่บ้านในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 38 ช้อ แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ผลการศึกษาพบว่า

- 1) ประชาคมหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด มีช่วงอายุส่วนใหญ่ระหว่าง 40-50 ปี และมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด
- 2) ประชาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับปาน

กลางโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาและสร้างรูปแบบ ด้านการจัดหรือปรับปรุง การบริหารงานและด้านการตัดสินใจใช้ทรัพยากร แต่เห็นว่ามีส่วนร่วมในด้านปฏิบัติตาม นโยบายอยู่ในระดับมาก

3) ประชาคมหมู่บ้านเพศชายและเพศหญิงเห็นว่า ประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่น โยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

4) ประชาคมหมู่บ้านที่มีอายุต่างกันเห็นว่า ประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 2 ด้าน คือด้านการ พัฒนาและสร้างรูปแบบและด้านการควบคุมและติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างน้อยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) ประชาคมหมู่บ้านต้องการมีส่วนร่วมและต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้ประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วม 3 ด้าน คือ ด้านการควบคุมติดตามและประเมินผล จากผลการศึกษาดังข้างกล่าวข้างต้น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาและ อุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้าน โดยเปิดโอกาสให้ประชาคมหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นทุกกระบวนการและฝึกให้ประชาคมหมู่บ้านกล้าคิด กล้าทำ และรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น ๆ โดยการอบรมให้ความรู้ แนะนำตลอดจนเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง

พนิดา ณะกลม (2550, หน้า 107-108) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

1) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ ส่วนใหญ่เป็นหญิงมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท

2) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ มีส่วนร่วมในการบริหารงานของ เทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหารวมถึงแนวทางการแก้ไข ด้านการตัดสินใจเลือก แนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา ด้านการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตาม แผนอยู่ระดับปานกลาง ส่วนด้านการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานอยู่ในระดับน้อย

3) ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ โดยรวมและเป็นรายด้านมากกว่าประชาชนที่มี

การศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับ
ปวช./ปวส./อนุปริญญาส่วนประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของ
เทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ มากกว่าประชาชนทุกอาชีพ ได้แก่เกษตรกรรม รับจ้าง และอาชีพอื่น ๆ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภคจิรา ปกป้อง (2546, หน้า 102) ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารงานของ อบต.
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ
คำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โดยได้ศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านการร่วมคิดด้านการร่วมตัดสินใจ
ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการร่วม
ตรวจสอบ โดยสรุปผลของการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชน
มีความแตกต่างในเรื่องวุฒิการศึกษาและอาชีพ จะมีความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่แตกต่างกันแต่ประชาชนที่มีรายได้
ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

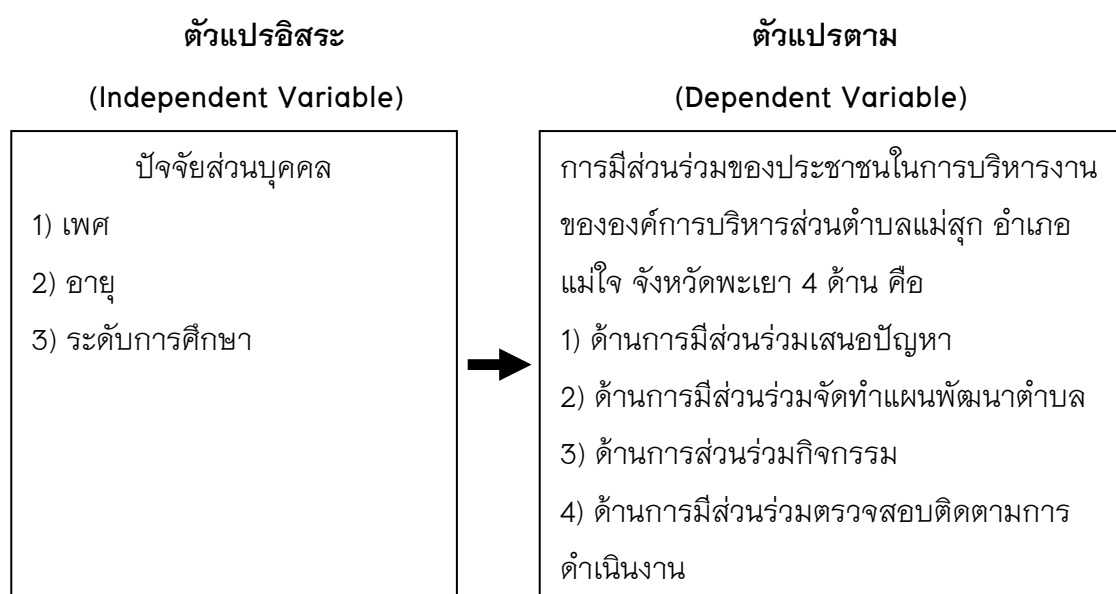
ปิยนุช แสงวุธ (2544, หน้า 118-119) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
วางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลนางงาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้
ประชาชนมีรูปแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น 6 ประการ คือ การเป็นสมาชิกของ
กลุ่มต่าง ๆ การศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน การประชุมวิเคราะห์ปัญหาชุมชน
การจัดลำดับความต้องการและปัญหาของชุมชน การวางแผนแก้ปัญหาในลักษณะโครงการ
และการประชุมพิจารณาวิธีดำเนินการ จากการมีส่วนร่วมนี้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความ
ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม ปัญหาที่พบ คือ ผู้เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล
จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การรับรู้และเข้าใจระบบการวางแผน
มากกว่าประชาชน ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ได้รับความ
ร่วมมือจากประชาชนประชาชนขาดความรู้ ขาดความเข้าใจ ขาดวิสัยทัศน์การมีส่วนร่วม
วางแผนพัฒนาท้องถิ่น

จำเริญ แก้วมะไฟ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา
ได้ศึกษาเปรียบเทียบสถานการณ์ของประชาชนที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน
ผลการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและด้าน
การแสดงความคิดเห็น การกำหนดปัญหา การได้รับผลประโยชน์และการติดตามประเมินผล
อยู่ในระดับกลาง ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมคือ ความไม่เข้าใจของประชาชนว่าจัดทำแผน

ไปทำไม รองลงมาคือ นายกและสมาชิกไม่เข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนและการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา **จากแนวคิดของ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง** ที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมี 4 ขั้นตอนได้แก่ การมีส่วนร่วมเสนอปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบและประเมินผล นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยสามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 10 หมู่บ้าน มีประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ชาย 2,122 คน หญิง 2,217 คน รวมทั้งสิ้น 4,339 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป
- 2) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
- 3) ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 10 หมู่บ้าน มีประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งชาย 2,122 คน หญิง 2,217 คน รวมทั้งสิ้น 4,339 คน ซึ่งเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร การพูด การฟังรวมถึงเข้าใจภาษาไทยได้ดีและยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้ โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์, 2550, หน้า 155) โดยคำนวณได้ดังนี้

$$\text{Sample size} = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ Sample size = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$\begin{aligned} \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{4,339}{1 + 4,339 (0.05)^2} = 366.23 \\ &= 367 \text{คน} \end{aligned}$$

จากสูตรดังกล่าวได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 367 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านโดยใช้การสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) (บุญใจ ศรีสถิตนรากุล, 2550, หน้า 207) ทำการคำนวณเพื่อทำการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยในแต่ละหมู่บ้านโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ขนาดตัวอย่าง} = \frac{n \times n_1}{N}$$

n_1 = ขนาดตัวอย่างของแต่ละชั้น

n = ขนาดตัวอย่างของประชากรกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

N = ขนาดประชากร

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	การคำนวณ	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านแม่สุกเหนือ	63 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	20 คน
หมู่ที่ 2 บ้านแม่สุก	157 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	50 คน
หมู่ที่ 3 บ้านแม่จัวเหนือ	44 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	14 คน
หมู่ที่ 4 บ้านแม่จัวกลาง	84 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	27 คน
หมู่ที่ 5 บ้านแม่จัวใต้	89 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	28 คน
หมู่ที่ 6 บ้านแม่สุกกลาง	128 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	41 คน
หมู่ที่ 7 บ้านแม่จัวบ้านเจียง	94 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	30 คน
หมู่ที่ 8 บ้านแม่จัว	105 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	33 คน
หมู่ที่ 9 บ้านแม่สุกดอย	105 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	33 คน
หมู่ที่ 10 บ้านแม่สุกน้ำล้อม	91 คน	$\frac{367 \times 63}{4,339}$	29 คน
รวม	4,339 คน		367 คน

หลังจากได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก แบบวิธีจับฉลากจากจำนวนประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก และมีรายชื่อในทะเบียนบ้าน แบ่งตามจำนวนหมู่บ้าน จำนวนประชากร การสุ่มวิธีนี้จะต้องมีรายชื่อประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด และจะต้องทำรายชื่อประชากรทั้งหมดให้มีเลขกำกับหน่วยรายชื่อประชากรทั้งหมด โดยถือว่าทุกหน่วยประชากรมีโอกาสจะถูกเลือกเพื่อตอบแบบสอบถามเท่า ๆ กัน จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สร้างขึ้นเองนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ของประชาชนในเขตแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา มีจำนวน 20 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3) ด้านมีส่วนร่วมกิจกรรม และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลข และความหมาย คือ

5 หมายถึง	มากที่สุด
4 หมายถึง	มาก
3 หมายถึง	ปานกลาง
2 หมายถึง	น้อย
1 หมายถึง	น้อยที่สุด

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ของเบสท์ (Best) (พวงรัตน์ทวีรัตน์, 2538, หน้า 42) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความคิดเห็นมาก
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นน้อย
1.00 – 1.50	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การ

บริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี มีจำนวน 4 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราวิชาการบทความ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาแล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่านคือ

- 1) ดร. ชัยณรงค์ ศรีมันตะ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา
วุฒิปริญญาการศึกษา Ph.D. (Philosophy)
- 2) ดร. อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา
วุฒิปริญญาการศึกษา ศศ.ด. (คติชนวิทยา)
- 3) นางวิไล วรรณมาฟู ตำแหน่ง ท้องถิ่นอำเภอแม่ใจ
วุฒิปริญญาการศึกษา ร.ม., (สหวิทยาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น)
- 4) นายสมยศ น้อมแนบ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
วุฒิปริญญาการศึกษา ศศ.ม. (พัฒนาสังคม), รป.ม. (นโยบายสาธารณะ)

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม โดยใช้แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC.)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ นำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบวัดความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha)

ของครอนบัค (Cronbach) (องอาจ นัยวัฒน์, 2549, หน้า 151) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.95

6. ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดลองใช้พร้อมจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวางแผนและปฏิบัติการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้ง 10 หมู่บ้าน ในการจัดเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง จากประชากรกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) จากประชากรจำนวน 4,339 คน และจะได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน จากนั้นจึงได้ทำสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และแจกแบบสอบถามให้ตอบแบบสอบถาม
4. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชนมาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D. ค่า t-test, F-test เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กับแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D.

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับปัจจัยที่มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) สำหรับปัจจัยที่มีจำนวนมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least-Significant Different)

ตอนที่ 4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 4 ด้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา แล้วรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัยอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

1. **สถิติการบรรยาย** (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล

2. **สถิติอนุมานหรืออ้างอิง** (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าทีเทสต์ (t- test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different)

จากตาราง 11 พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลแม่สุก ในแต่ละช่วงอายุ มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงได้เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ปรากฏ ตามตาราง 12 13 14 และ 15

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน ดังนี้

อายุ	18-30 ปี 31-45 ปี 46-60 ปี มากกว่า 60 ปี				แปลผล	
	$\bar{X}$	3.36	3.54	3.37		3.62
18-30 ปี	3.36		0.001*	0.853	0.000*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.54			0.000*	0.154	มาก
46-60 ปี	3.37				0.000*	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	3.62					มาก

จากตาราง 12 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมเสนอปัญหา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมเสนอปัญหา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมี
 ส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน ดังนี้

อายุ	18-30 ปี 31-45 ปี 46-60 ปี มากกว่า 60 ปี				แปลผล	
	$\bar{X}$	3.15	3.12	3.25		3.51
18-30 ปี	3.15		0.002*	0.068	0.000*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.12			0.179	0.001*	มาก
46-60 ปี	3.25				0.000*	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	3.51					มาก

จากตาราง 13 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล แตกต่างกับ
 ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ
 31-45 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมจัดทำ
 แผนพัฒนาตำบล แตกต่างกับประชาชนที่มีมากกว่า 60 ปี และประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี
 มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำ
 แผนพัฒนาตำบล แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ 0.05

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมี
 ส่วนร่วมกิจกรรม สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน ดังนี้

อายุ	18-30 ปี 31-45 ปี 46-60 ปี มากกว่า 60 ปี				แปลผล	
	$\bar{X}$	3.28	3.38	3.26		3.47
18-30 ปี	3.28		0.047*	0.758	0.003*	ปานกลาง
31-45 ปี	3.38			0.007*	0.105	มาก
46-60 ปี	3.26				0.000*	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	3.47					ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมกิจกรรม แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี
 และแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีส่วนร่วมในการ
 บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมกิจกรรม แตกต่างกับประชาชนที่มี
 อายุ 46-60 ปี และประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมกิจกรรม แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมี
 ส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน สำหรับประชาชนที่มีอายุต่างกัน
 ดังนี้

อายุ	18-30 ปี 31-45 ปี 46-60 ปี มากกว่า 60 ปี				แปลผล	
	$\bar{X}$	3.55	3.54	3.25		3.55
18-30 ปี	3.55		0.924	0.000*	1.000	มาก
31-45 ปี	3.54			0.000*	0.929	มาก
46-60 ปี	3.25				0.000*	ปานกลาง
มากกว่า 60 ปี	3.55					มาก

จากตาราง 15 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 18-30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน แตกต่าง
 กับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี ประชาชนที่มีอายุ 31-45 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน แตกต่าง
 กับประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี และประชาชนที่มีอายุ 46-60 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงาน
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน แตกต่างกับ
 ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/ปวส.		ปริญญาตรี/สูงกว่า		F	p-value	แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา	3.48	0.83	3.44	0.78	3.41	0.80	3.52	0.66	0.944	0.419	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.29	0.82	3.29	0.79	3.34	0.81	3.29	0.71	0.256	0.857	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม	3.32	0.79	3.42	0.69	3.29	0.83	3.35	0.68	1.928	0.123	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน	3.43	0.85	3.48	0.70	3.54	0.73	3.51	0.79	1.329	0.263	ปานกลาง
รวม	3.38	0.82	3.41	0.74	3.40	0.79	3.42	0.71	1.114	0.416	ปานกลาง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลแม่สุก ในแต่ละระดับการศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้นำเสนอข้อเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก และใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 17 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) ประชาชนต้องการให้ อบต. ยอมรับความคิดเห็นของตน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาหมู่บ้านและตำบล	16	1) อบต. เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	15
2) เมื่อมีปัญหาสาธารณภัยเร่งด่วน อบต. ดำเนินการแก้ไขล่าช้า	14	2) อบต. เร่งพิจารณาดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนให้ทันสถานการณ์	13
3) การประชาสัมพันธ์การจัดประชุมไม่ทั่วถึง	13	3) อบต. ใช้สื่อการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง	11

จากตาราง 17 พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุกกลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา คือ ประชาชนต้องการให้ อบต. ยอมรับความคิดเห็นของตน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาหมู่บ้านและตำบล มากที่สุด จำนวน 16 คน รองลงมา คือ เมื่อมี

ปัญหาสาธารณสุขภัยเร่งด่วน อบต. ดำเนินการแก้ไขล่าช้า จำนวน 14 คน และอันดับที่ 3 คือ การประชาสัมพันธ์การจัดประชุมไม่ทั่วถึง จำนวน 13 คน

ประชาชนในตำบลแม่สุกกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา คือ อบต.เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มากที่สุด จำนวน 15 คน รองลงมา คือ อบต.เร่งพิจารณาดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนให้ทันสถานการณ์ จำนวน 13 คน และอันดับที่ 3 คือ อบต. ใช้สื่อการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง จำนวน 11 คน

ตาราง 18 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) ประชาชนไม่มีโอกาสให้เข้าร่วมแสดงข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	10	1) ควรให้มีเปิดให้ประชาชนได้ร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นการจัดทำแผนพัฒนาตำบล	6
2) ประชาชนไม่สะดวกในการเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนเนื่องจากเป็นเวลาทำงาน	8	2) ควรจัดประชุมประชาคมในเวลานอกเวลาราชการ เช่น ตอนภาคเช้า หรือตอนภาคค่ำ	7

จากตาราง 18 พบว่า ประชากรในตำบลแม่สุกกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล คือ ประชาชนไม่มีโอกาสให้เข้าร่วมแสดงข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด จำนวน 10 คน และประชาชนไม่สะดวกในการเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนเนื่องจากเป็นเวลาทำงาน จำนวน 8 คน

ประชากรในตำบลแม่สุกกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล คือ ควรให้มีเปิดให้ประชาชนได้ร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จำนวน 6 คน และควรจัดประชุมประชาคมในเวลานอกเวลาราชการ เช่น ตอนภาคเช้า หรือตอนภาคค่ำ จำนวน 7 คน

ตาราง 19 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นใกล้เคียงเพื่อสร้างความสามัคคี	7	1) ควรมีการส่งเสริมให้มีการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างประชาชนแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น งานกีฬาท้องถิ่น	7
2) อบต. ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมคิดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมตามที่ประชาชนต้องการ	5	2) ควรให้โอกาสประชาชนในการร่วมคิดกิจกรรม และร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างเต็มที่	4

จากตาราง 19 พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุกกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นใกล้เคียงเพื่อสร้างความสามัคคี มากที่สุด จำนวน 7 คน และ อบต. ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมคิดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมตามที่ประชาชนต้องการ จำนวน 5 คน

ประชาชนในตำบลแม่สุกกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม คือ ควรมีการส่งเสริมให้มีการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างประชาชนแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น งานกีฬาท้องถิ่น มากที่สุด จำนวน 7 คน และควรให้โอกาสประชาชนในการร่วมคิดกิจกรรม และร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างเต็มที่ จำนวน 4 คน

ตาราง 20 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1) การไม่ได้รับทราบผลการดำเนินงานอย่างเปิดเผย	12	1) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับทราบผลการปฏิบัติงาน และควรรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำ	11
2) ประชาชนไม่ได้รับความมีส่วนร่วมกันในตรวจสอบการทำงานและกิจกรรมร่วมกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	10	2) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	8

จากตาราง 20 พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุกกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน คือ การไม่ได้รับทราบผลการดำเนินงานอย่างเปิดเผยมากที่สุด จำนวน 12 คน และประชาชนไม่ได้รับความมีส่วนร่วมกันในตรวจสอบการทำงานและกิจกรรมร่วมกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 คน

ประชาชนในตำบลแม่สุกกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับทราบผลการปฏิบัติงานและควรรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำ จำนวน 11 คน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 คน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวน 367 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อค้นหาค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหาการวิจัย และวัตถุประสงค์การศึกษา พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)

- F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
- * แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- p แทน ความน่าจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ (F-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least-Significant Different)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษานำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ดังนี้

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	181	49.3
หญิง	186	50.7
รวม	367	100

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เพศหญิง จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 และเพศชาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ดังนี้

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 18-30 ปี	64	17.4
อายุ 31-45 ปี	149	40.6
อายุ 46-60 ปี	102	27.8
มากกว่า 60 ปี	52	14.2
รวม	367	100

จากตาราง 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มากที่สุดมีอายุ 31-45 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมา มีอายุระหว่าง 46-60 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 มีอายุ 18-30 ปี จำนวน 64 คนคิดเป็นร้อยละ 17.4 และน้อยที่สุด มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา ดังนี้

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	198	54.0
มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	78	21.3
อนุปริญญา หรือ ปวส.	36	9.8
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า	55	15.0
รวม	367	100

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมา มีระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และน้อยที่สุด มีระดับการศึกษานอนุปริญญา หรือ ปวส. จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

**ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
แม่สูก อำเภอมะเเใจ จังหวัดพะเยา**

การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สูก อำเภอมะเเใจ จังหวัดพะเยา มี 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปากฎดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สูก โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ที่	ประสิทธิภาพการบริหารงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา	3.47	0.79	ปานกลาง
2	ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.30	0.79	ปานกลาง
3	ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม	3.34	0.78	ปานกลาง
4	ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน	3.46	0.80	ปานกลาง
	รวม	3.39	0.79	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สูก โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล	3.61	0.73	มาก
2. ท่านได้เสนอปัญหา ความต้องการในเวทีประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล	3.45	0.80	ปานกลาง
3. ท่านแสดงความคิดเห็นเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา ความต้องการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	3.44	0.86	ปานกลาง
4. ท่านเสนอปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ได้รับการยอมรับจากประชาคม	3.43	0.80	ปานกลาง
5. ท่านได้ยอมรับมติที่ประชุมประชาคม ต่อปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ	3.43	0.77	ปานกลาง
รวม	3.47	0.79	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล รองลงมาคือ ท่านได้เสนอปัญหา ความต้องการในเวทีประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเสนอปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะได้รับการยอมรับจากประชาคม และท่านได้ยอมรับมติที่ประชุมประชาคม ต่อปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมี
 ส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้ร่วมจัดทำแผนพัฒนาที่ตรงกับปัญหาและ ความต้องการ	3.24	0.83	ปานกลาง
2. ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอชื่อ/คัดเลือกตัวแทนประชาชน เป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.21	0.81	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนในการพิจารณาคัดเลือกความสำคัญ ของปัญหา ความต้องการ เป็นมติประชาคม	3.38	0.73	ปานกลาง
4. ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของ ได้รับการพิจารณาระหว่าง อบต. กับผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.28	0.81	ปานกลาง
5. ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะได้รับการ บรรจุในแผนพัฒนาตำบล	3.37	0.80	ปานกลาง
รวม	3.30	0.80	ปาน กลาง

จากตาราง 7 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ ท่านมีส่วนในการพิจารณาคัดเลือกความสำคัญของปัญหา ความต้องการ เป็นมติประชาคม รองลงมาคือ ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาตำบล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอชื่อ/คัดเลือกตัวแทนประชาชนเป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วม
 ร่วมกิจกรรม ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการของ อบต. เช่น โครงการกีฬาตำบล, โครงการ อบต. เคลื่อนที่	3.23	0.79	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมชำระภาษี ได้แก่ ภาษีป้าย, ภาษี โรงเรือนและที่ดิน, ภาษีบำรุงท้องที่ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	3.33	0.76	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัสดุ เช่น กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง กรรมการตรวจรับงานจ้าง	3.40	0.71	ปานกลาง
4. ท่านได้รับการส่งเสริมการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรีตำบล	3.31	0.77	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. อย่างต่อเนื่อง	3.46	0.73	ปานกลาง
รวม	3.35	0.75	ปาน กลาง

จากตาราง 8 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. อย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัสดุ เช่น กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง กรรมการตรวจรับงานจ้าง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการของ อบต. เช่น โครงการกีฬาตำบล, โครงการ อบต. เคลื่อนที่

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมี
 ส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต.	3.58	0.83	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามงานพัสดุ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับพัสดุและงานจ้าง	3.46	0.81	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนเพื่อเป็นคณะทำงานและ ตรวจสอบการทำงานของ อบต.	3.43	0.75	ปานกลาง
4. ท่านได้ตรวจสอบติดตามการทำงานของพนักงาน, เจ้าหน้าที่, ส.อบต., คณะผู้บริหาร อบต.	3.41	0.83	ปานกลาง
5. ท่านได้ติดตามตรวจสอบแผนพัฒนาและข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย	3.44	0.78	ปานกลาง
รวม	3.46	0.80	ปาน กลาง

จากตาราง 9 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามงานพัสดุ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับพัสดุและงานจ้าง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้ตรวจสอบติดตามการทำงานของพนักงาน, เจ้าหน้าที่, ส.อบต., คณะผู้บริหาร อบต.

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนในตำบลแม่สุก ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก แตกต่างกัน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกนั้น มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน มีผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

1) จำแนกตามเพศ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก จำแนกตามเพศ ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน	เพศ				t	p-value	แปลผล
	ชาย		หญิง				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S. D.			
1. ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา	3.46	0.77	3.48	0.82	-0.331	0.741	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.28	0.75	3.31	0.84	-0.984	0.325	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม	3.28	0.70	3.41	0.81	-3.728	0.051	ปานกลาง
4. ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน	3.43	0.78	3.50	0.81	-1.855	0.064	ปานกลาง
โดยรวม	3.36	0.75	3.43	0.82	-1.725	0.295	ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 10 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในตำบลแม่สุก เพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) จำแนกตามอายุ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก จำแนกตามอายุ ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน	18-30 ปี		31-45 ปี		46-60 ปี		มากกว่า 60 ปี		F	p-value	แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา	3.36	0.81	3.54	0.79	3.37	0.75	3.62	0.82	10.123	0.000*	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.15	0.85	3.31	0.75	3.25	0.80	3.51	0.83	10.466	0.000*	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม	3.28	0.75	3.38	0.74	3.26	0.75	3.47	0.80	5.617	0.001*	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน	3.55	0.77	3.54	0.75	3.25	0.82	3.55	0.85	17.359	0.000*	มาก
รวม	3.34	0.80	3.44	0.76	3.28	0.78	3.54	0.83	10.891	0.000*	ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาจากแนวคิดของ **เจมส์ ค็อกซ์ ปิ่นทอง** ได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่าประชาชน ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา แตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตั้งแต่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 4,339 คน โดยได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายปิด มีจำนวน 20 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ผู้ศึกษาใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกมีจำนวน 4 ข้อสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ ทดสอบค่า(t-test) และ (F-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ

ของ LSD (Least-Significant Different) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการศึกษาตามข้อค้นพบได้ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุก เพศหญิงมากที่สุด 186 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 และ มีอายุระหว่าง 31-45 ปี มากที่สุดจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 และมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา หรือ ปวช. จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0

2. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา **โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง** เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ เมื่อแยกออกเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) **ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 4 ท่านเสนอปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะได้รับการยอมรับจากประชาคม และข้อที่ 5 คือ ท่านได้ยอมรับมติที่ประชุมประชาคมต่อปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ

2) **ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 3 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนในการพิจารณาคัดเลือกความสำคัญของปัญหา ความต้องการ เป็นมติประชาคม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอชื่อ/คัดเลือกตัวแทนประชาชนเป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาตำบล

3) **ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พบว่า ข้อที่ 5 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. อย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการของ อบต. เช่น โครงการกีฬาตำบล, โครงการ อบต. เคลื่อนที่

4) **ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 4 ท่านได้ตรวจสอบติดตามการทำงานของพนักงาน, เจ้าหน้าที่, ส.อบต., คณะผู้บริหาร อบต.

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตามเพศ อายุและระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน และเมื่อแยกออกเป็นรายด้าน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) **ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา** พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุก ที่มีเพศ และระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุความแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหาแตกต่างกัน

2) **ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล** พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุก ที่มีเพศ และระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุความแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบลแตกต่างกัน

3) **ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม** พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุก ที่มีเพศและระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุความแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน

4) **ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน** พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุก ที่มีเพศ และระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

แม่สุกไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุความแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน

4. ผลสรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

พบว่า ประชาชนในตำบลแม่สุก ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา สามารถเรียงตามลำดับได้ ดังนี้

ปัญหา

- 1) ประชาชนต้องการให้ อบต. ยอมรับความคิดเห็นของตน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาหมู่บ้านและตำบล
- 2) เมื่อมีปัญหาสาธารณภัยเร่งด่วน อบต. ดำเนินการแก้ไขล่าช้า
- 3) การประชาสัมพันธ์การจัดประชุมไม่ทั่วถึง
- 4) ประชาชนไม่มีโอกาสให้เข้าร่วมแสดงข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
- 5) ประชาชนไม่สะดวกในการเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนเนื่องจากเป็นเวลาทำงาน
- 6) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นใกล้เคียง เพื่อสร้างความสามัคคี
- 7) อบต. ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมคิดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมตามที่ประชาชนต้องการ
- 8) การไม่ได้รับทราบผลการดำเนินงานอย่างเปิดเผย
- 9) ประชาชนไม่ได้รับความร่วมมือกันในการตรวจสอบการทำงานและกิจกรรมร่วมกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

แนวทางแก้ไข

- 1) อบต. เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- 2) อบต. เร่งพิจารณาดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนให้ทันสถานการณ์
- 3) อบต. ใช้สื่อการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง
- 4) ควรให้มีเปิดให้ประชาชนได้ร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นการจัดทำแผนพัฒนาตำบล
- 5) ควรจัดประชุมประชาคมในเวลานอกเวลาราชการ เช่น ตอนภาคเช้า หรือตอนภาคค่ำ

- 6) ควรมีการส่งเสริมให้มีการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างประชาชนแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น งานกีฬาท้องถิ่น
- 7) ควรให้โอกาสประชาชนในการร่วมคิดกิจกรรม และร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างเต็มที่
- 8) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับทราบผลการปฏิบัติงาน และควรรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำ
- 9) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกมีประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ประชาชนออกไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเวลาช่วงกลางวัน ทำให้ไม่มีเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น เสนอปัญหา และความต้องการ การจัดทำแผนพัฒนาตำบล และนอกจากนั้นการประชาสัมพันธ์ยังไม่ครอบคลุม เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกจะขอความอนุเคราะห์กำหนดและผู้ใหญ่บ้านประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก เช่น การร่วมเสนอปัญหาและความต้องการ การร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล การร่วมกิจกรรมที่ อบต.จัดขึ้น และการร่วมตรวจสอบและติดตามการดำเนินงาน และอาจทำให้ประชาชนไม่ได้รับทราบการประชาสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึง

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภาพ ศรีเมือง (2544, หน้า 115) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลศึกษา กรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านการเสนอปัญหา ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับกลาง (ร้อยละ 46.8) ด้านการรับประโยชน์ส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการขึ้น ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง(ร้อยละ 48.1) ด้านการติดตามผล ประชาชนมีส่วนร่วม

ในระดับกลาง (ร้อยละ 46.25) โดยร่วมดูแลกิจกรรมหรือโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น **สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยยศ ทะไกรราช (2547, หน้า 121-122)** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาและสร้างรูปแบบ ด้านการจัดหรือปรับปรุงการบริหารงานและด้านการตัดสินใจใช้ และผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่าประชาคมหมู่บ้านที่มีอายุต่างกันเห็นว่า ประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาและสร้างรูปแบบและด้านการควบคุมและติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **สอดคล้องกับ ภัคจิรา ปกป้อง (2546, หน้า 102)** ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร โดยได้ศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมคิดด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบ โดยสรุปผลของการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง **ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ กนกหงส์ (2544, หน้า 98)** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคคลในชุมชนโดยรวมเห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านลักษณะความเป็นผู้นำ การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นการมีส่วนร่วมเพื่อการพึ่งตนเอง ด้านโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันด้านการตัดสินใจของชุมชนและความสามัคคี และความร่วมมือในชุมชน บุคลากรในชุมชนมีสถานภาพแตกต่างกันเห็นว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านมีส่วนร่วมเสนอปัญหาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่อาจมีความคิดและความเข้าใจว่าการเสนอปัญหาและความต้องการการจัดทำแผนพัฒนาตำบล การตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะถือว่าเป็นตัวแทนที่ประชาชนเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ใน**

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว และประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำให้ไม่มีเวลาได้เสนอปัญหาและความต้องการ ผ่านเวทีการประชุมประชาคม ที่ส่วนใหญ่จะมีการจัดประชุมในเวลาราชการ ทำให้ประชาชนไม่สะดวกเข้าร่วมประชุมประชาคมในเสนอปัญหาและความต้องการ **ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ศรีเมือง (2544, หน้า 115)** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอพนมพิสัย จังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านการเสนอปัญหา ประชาชนจะมีส่วนร่วมในระดับกลาง (ร้อยละ 46.8) **สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา ณะกลม (2550, หน้า 107-108)** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ มีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหารวมถึงแนวทางการแก้ไข ด้านการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา อยู่ระดับปานกลาง

ไม่สอดคล้องกับจิราวัลย์ วรวงศ์ (2550, หน้า 115-116) ได้ศึกษาการดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนเห็นว่าเทศบาลตำบลเมืองสรวงมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายได้ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล **ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ กนกหงส์ (2544, หน้า 98)** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคคลในชุมชนโดยรวมเห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยรวมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เช่น แผนพัฒนาสามปี ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ต้องออกไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพราะการประชุมเพื่อจัดทำแผนจะทำการประชุมกันในเวลาราชการ ประชาชนจึงไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมประชุมได้ **สอดคล้องกับงานวิจัยของภัคจิรา ปกป้อง (2546, หน้า 102) ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต**

อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช แสงวุธ (2544, หน้า 118-119) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลนางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม

เมื่อแยกออกเป็นรายด้านเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ศรีเมือง (2544, หน้า 115) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านการเสนอปัญหาประชาชนจะมีส่วนร่วมในระดับกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า **ข้อที่ 1 ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนสามารถเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านของตนเองได้อย่างสะดวก เนื่องจากส่วนใหญ่จะใช้เวลาประชุมในเวลาช่วงเช้าหรือช่วงภาคค่ำ**

ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา **ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 4 ท่านเสนอปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ได้รับการยอมรับจากประชาคม และข้อที่ 5 ท่านได้ยอมรับมติที่ประชุมประชาคม ต่อปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ** ที่อภิปรายได้เช่นนี้ว่า ประชาชนมีการเสนอปัญหาและความต้องการ ในเวทีประชาคมส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากเสียงส่วนใหญ่

2) ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเริญ แก้วมะไฟ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ได้ศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพของประชาชนที่มีผลกระทบ

ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ผลการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและด้านการแสดงความคิดเห็น การกำหนดปัญหา การได้รับผลประโยชน์และการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับกลาง ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมคือ ความไม่เข้าใจของประชาชนว่าทำแผนไปทำไม รองลงมาคือ นายกและสมาชิก ไม่เข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนและการมีส่วนร่วมของประชาชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า **ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับ ปานกลางคือ ข้อที่ 3 ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณา** **คัดเลือกความสำคัญของปัญหา ความต้องการเป็นมติประชาคม ที่อภิปรายเช่นนี้ได้ว่า** ประชาชนส่วนใหญ่อาจจะไม่ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพราะมีอาชีพเกษตรกรรมต้องไปทำงานช่วงเวลาเช้าถึงค่ำ ทำให้ไม่สะดวกเข้าร่วมประชุมในเวลาราชการได้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล **ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลางคือ ข้อที่ 2 ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอชื่อ/คัดเลือกตัวแทนประชาชนเป็นคณะทำงานจัดทำ** **แผนพัฒนาตำบล ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** การประชุมเพื่อคัดเลือกตัวแทนประชาคมส่วนใหญ่ มักจะแต่งตั้งจากกรรมการหมู่บ้านโดยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้เสนอชื่อ โดยประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อให้เกิดโอกาสมีส่วนร่วมเสนอชื่อหรือคัดเลือกเป็นตัวแทนประชาชนในการเป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาตำบล **สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช แสงวรุฒ (2544, หน้า 118-119)** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตำบลนางงาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ประชาชนมีรูปแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น 6 ประการ คือ การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ การศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน การประชุมวิเคราะห์ปัญหาชุมชน การจัดลำดับความต้องการและปัญหาของชุมชน การวางแผนแก้ปัญหาในลักษณะโครงการ และการประชุมพิจารณาวิธีดำเนินการ จากการมีส่วนร่วมนี้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม ปัญหาที่พบ คือ ผู้เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่น รับรู้ และเข้าใจระบบการวางแผนมากกว่าประชาชน ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดวิสัยทัศน์การมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา **ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า **ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5**

ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. อย่างต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกจัดขึ้น เนื่องจากเห็นว่ากิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกจัดขึ้นมีประโยชน์ต่อประชาชนในตำบลแม่สุก เช่น โครงการกีฬาตำบล โครงการวันกตัญญูผู้สูงอายุ

ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา **ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการของ อบต. เช่น โครงการกีฬาตำบล, โครงการ อบต.เคลื่อนที่ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** ประชาชนบางส่วนอาจได้ร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดขึ้นประจำปี เช่น โครงการวันกตัญญูเพื่อรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ โครงการกีฬาตำบล แต่ประชาชนวัยทำงานส่วนใหญ่มักไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ อบต. จัด เนื่องจากมีงานทำในช่วงเวลากลางวัน จึงมักให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรม **ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชรา บุญเฉลิม (2546,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง**

4) ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา **ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** ประชาชนมีความสนใจการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประชาชนต้องเสียสละแบ่งเวลาในการทำงานของตนเองและการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม **ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวัลย์ วรวงศ์ (2550, หน้า 115-116) ได้ศึกษาการดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง พบว่า ประชาชนเห็นว่าเทศบาลตำบลเมืองสรวง มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายได้ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล**

ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 5 ท่านได้ตรวจสอบติดตามการทำงานของพนักงาน เจ้าหน้าที่ ส.อบต. คณะผู้บริหาร อบต. ที่เป็นเช่นนี้ถือได้ว่าประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบและติดตามการทำงานของผู้บริหาร พนักงาน และการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากเข้าใจว่าตนเองได้เลือกสมาชิกหรือผู้บริหารเป็นตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกแล้ว ซึ่งหน้าที่ของ ส.อบต. ในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร **สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคจิรา ปกป้อง (2546, หน้า 102) ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร โดยได้ศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการร่วมตรวจสอบ โดยสรุปผลของการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง**

2. การทดสอบสมมติฐานการศึกษา

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า

1) **ประชาชนที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชน ไม่ว่าจะเพศชายหรือเพศหญิง และมีระดับการศึกษาใด สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกทั้ง 4 ด้าน ได้ไม่ว่าการมีส่วนร่วมด้านใดด้านหนึ่งแล้วแต่สถานภาพและความเหมาะสมของบุคคลนั้น เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในกิจกรรมของ อบต. เช่น โครงการแข่งขันกีฬาประชาชนตำบล โครงการอบต.เคลื่อนที่การได้ร่วมชำระภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน การที่ได้ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ เป็นกรรมการเปิดซอง เป็นกรรมการตรวจรับงานจ้าง มีการร่วมกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี จึงทำให้ไม่แตกต่างกัน **ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยยศ ทะไกรราช (2547, หน้า 121-122) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ****

จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาคมหมู่บ้านเพศชายและเพศหญิงเห็นว่า ประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน **สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวัลย์ วรวงค์** (2550, หน้า 115-116) ได้ศึกษาการดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการและด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน **สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวัลย์ วรวงค์** (2550, หน้า 115-116) ได้ศึกษาการดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันเห็นว่าเทศบาลตำบลเมืองสรวงมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายได้ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการและด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

2) **ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยรวมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน** ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ประชาชนวัยทำงานได้เข้าร่วมในการเสนอปัญหา เนื่องจากยังอยู่ระหว่างวัยกำลังศึกษาและวัยทำงาน เป็นคนรุ่นใหม่ มีความกล้าคิดนำเสนอ ปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านเสนอความคิดเห็นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้กิจกรรมที่ได้เข้าร่วมเสนอปัญหา ได้แก่ การได้ร่วมประชุมประชาคมในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล มีการนำเสนอประเด็นปัญหา ความต้องการ และวิธีการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านและตำบล มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับในมติที่ประชุมประชาคม ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจเนื่องมาจากประชาชนได้มีการนำเสนอปัญหา และความต้องการในเวทีประชุมประชาคมหมู่บ้านและระดับตำบลแล้ว จึงมีความต้องการร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อจะได้รวบรวมประเด็นปัญหาและความต้องการที่ได้นำเสนอ นั้น บรรจุอยู่ในแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดสรรงบประมาณประจำปีผ่านข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่ต้องมีโครงการและกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณมาพัฒนาในหมู่บ้านและตำบล เช่น โครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ถนน รางระบายน้ำ ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนให้ความสำคัญกับการร่วมกิจกรรม โดยกิจกรรม

การแข่งขันกีฬาเยาวชน กีฬาประชาชน ได้ร่วมชำระภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน การฝึกอบรมด้านอาชีพเสริม เป็นต้น ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ด้านตรวจสอบติดตามการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนจึงมีความสนใจที่ตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยได้ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานประจำปี คณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี ตรวจสอบงบประมาณรายจ่าย ตรวจสอบรายรับรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยร่วมกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหาร และการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ **ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักดีจิรา ปกป้อง (2546, หน้า 102)** ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โดยได้ศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านการร่วมคิดด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการร่วมตรวจสอบ พบว่า ประชาชนมีความแตกต่างในเรื่องอายุ จะมีความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา เป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการค้นพบ (Fact Finding) จากผลการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และ 4) ด้านการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สำหรับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกการวางแผน การพัฒนา การดำเนินงานตามโครงการกิจกรรม อีกทั้งยังเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกในการปรับปรุงการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะ เป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก **โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้เพิ่มยิ่งขึ้น โดยให้ประชาชนเข้าถึงทุกกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประชาชน

ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตลอดจนพนักงาน เจ้าหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก เพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ประชาชนสามารถเสนอปัญหา ความต้องการ จัดให้มีการประชุมประชาคมระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลให้เพิ่มมากขึ้น มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น มีการออกโครงการ อบต.เคลื่อนที่ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดเวทีประชุมประชาคม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอข้อคัดเลือกว่าควรเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานประจำปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อไม่ให้มีการผูกขาดจากการแต่งตั้งตัวแทนของผู้นำหมู่บ้าน

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้เพิ่มมากขึ้น

2) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก **ด้านการมีส่วนร่วมเสนอปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีการประชุมประชาคมรับฟังปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะให้เพิ่มมากขึ้น

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 1 ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมประชุมประชาคมได้อย่างสะดวก เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคต่อการทำงานของประชาชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 4 ท่านเสนอปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ได้รับการยอมรับจากประชาคม และข้อที่ 5 ท่านได้ยอมรับมติที่ประชุมประชาคม ต่อปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการประชุมเพื่อให้ประชาชนมีการยอมรับมติที่ประชุมประชาคม ซึ่งผลของมติประชุมอาจจะมีการตั้งด้านบวก และด้านลบ

3) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก **ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมประชุมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 3 ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกความสำคัญของปัญหา ความต้องการเป็นมติประชาคม ดังนั้นผู้บริหารควรประชาสัมพันธ์การจัดประชุมประชาคมให้ทั่วถึง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 2 ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอชื่อ/คัดเลือกตัวแทนประชาชนเป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาตำบล ดังนั้นผู้บริหารควรให้ประชาชนได้มีโอกาสคัดเลือกตัวแทนประชาชนอย่างเปิดเผยเพื่อเป็นตัวแทนคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาตำบล

4) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก **ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงกิจกรรมอย่างทั่วถึง

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการของ อบต. เช่นโครงการกีฬาตำบล, โครงการ อบต.เคลื่อนที่ ดังนั้นผู้บริหารควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

5) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก **ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง** ดังนั้นผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร พนักงาน เจ้าหน้าที่ นอกเหนือจากการตรวจสอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ควรมีการเพิ่มช่องทางการร้องทุกข์/ร้องเรียน ตรวจสอบผลการดำเนินงาน

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 1 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเปิดเผย เช่นด้านการตรวจสอบงบประมาณที่ใช้ประจำปี ตรวจสอบพัสดุประจำปี

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 5 ท่านได้ตรวจสอบติดตามการทำงานของพนักงาน, เจ้าหน้าที่, ส.อบต., คณะผู้บริหาร อบต. ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมและเปิดโอกาสประชาชนได้ตรวจสอบการทำงานของพนักงาน เจ้าหน้าที่

คณะผู้บริหาร ตลอดจนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นอกเหนือจากการตรวจสอบจากหน่วยงานของรัฐ ควรมีช่องทางให้ประชาชนส่งเรื่องตรวจสอบการทำงาน การบริหารงานได้อย่างสะดวก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ การมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ” ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
- 2) ควรศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านงานส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
- 3) ควรศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านงานส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
- 4) ควรศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านงานของสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
- 5) ควรศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านงานส่วนโยธาขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ พวงงาม. (2546). **อบต.ในกระบวนทัศน์ใหม่ พัฒนาสร้างเครือข่ายและเสริมความเข้มแข็ง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- จำเริญ แก้วมะไฟ. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบวลา อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปร.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- จิราวัลย์ วรวงศ์. (2550). **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เจริญ ภัสระ. (2540). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐ**. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2541). **การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบทในการบริหารงานพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ไชยยศ ทะไกรราช. (2547). **ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ณิสรา บุญเฉลิม. (2546). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ม., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2539). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทศพล อะทาโส. (2554). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ ปร.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ท้องถิ่น**. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2546). **ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและต่างประเทศเปรียบเทียบ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2553). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2554, จาก <http://www.koratpao.go.th/pdf/mannul.pdf>.
- นพพร ตั้งจิตต์งาม. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจกฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าพนักงานท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ropic., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2538). **แนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- แนว ไสตติพันธ์. (2534). **การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท: ศึกษากรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากุล. (2550). **ระเบียบวิธีการวิจัย: แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จ**, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ไอ อินเทอร์เน็ต.
- ประเวศ วะสี. (2551). **ยุทธศาสตร์ อบต. จุดเปลี่ยนประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2520). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ปียนุช แสงวูช. (2544). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลนางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนิดา ณะกมล. (2550). **ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ropic., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พรรณีภา ไสตติพันธ์. (2543). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้ กรณีตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ ropic., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- พิชญ์นิฐา พรรณศิลป์. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รม.มหา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ภัคจิรา ปกป้อง. (2546). การประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน : ศึกษากรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ รม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2546). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.(2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124. ตอนที่ 47 ก. 24 สิงหาคม 2550.
- วรพล ภูภักดี. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงวิชัย อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วท.ม., สาขาวิชาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, การปกครองท้องถิ่นไทย. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2554 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki>
- เวชพล อ่อนละม้าย. (2554). การปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยียโสธร. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2554 จาก <http://www.kasetyaso.ac.th/politic/12.pdf>
- สมบูรณ์ กนกหงส์. (2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สำนักกรรมาธิการ 3. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2553). เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2551–2555. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2554, จาก www.opdc.go.th.

สุเทพ เขียมคง. การบริหารราชการแผ่นดิน. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2554,

จาก <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki>

สุพิชฌาย์ อภัยสุวรรณ. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. รม.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สุภาพ ศรีเมือง. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล: ศึกษากรณี
ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

สุรศักดิ์ พรหมศิริพัฒน์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลท่ามะกา อำเภอท่ามะกา จังหวัด
กาญจนบุรี. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รม.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก. (2554) แผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ.2554–2556). องค์การ
บริหารส่วนตำบลแม่สุก.

องอาจ นัยพัฒน์. (2549), วิธีวิทยาการวิจัยเชิงประมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรม
ศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: สามลดา.

อภิชัย พันธเสน. (2539). พัฒนาชนบทไทย: สมุทัย และมรรค แนวคิด ทฤษฎี และ
ภาพรวมของการพัฒนา. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นท์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

อรพินธ์ สุทธิพันธ์. (2533). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรในกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนรายได้. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., สาขาวิชาเพื่อการพัฒนา
ชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา.

อำนาจ อนันต์ชัย. (2538). การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อุทัย หิรัญโต. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2523.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของการศึกษา
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยพะเยา
โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้ทำ
เครื่องหมาย ✓ ใน ให้ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อ
การให้บริการงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมี
ส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในท้องถิ่น 2) ด้านการมีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล
3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน
โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งระดับความ
คิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้โอกาสประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ศึกษาเป็นการศึกษาในเชิงวิชาการจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้
ข้อมูล ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้ข้อมูลและความอย่างตรงไปตรงมาตาม
ข้อเท็จจริง หวังว่าคงได้รับความมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณทุกท่านในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

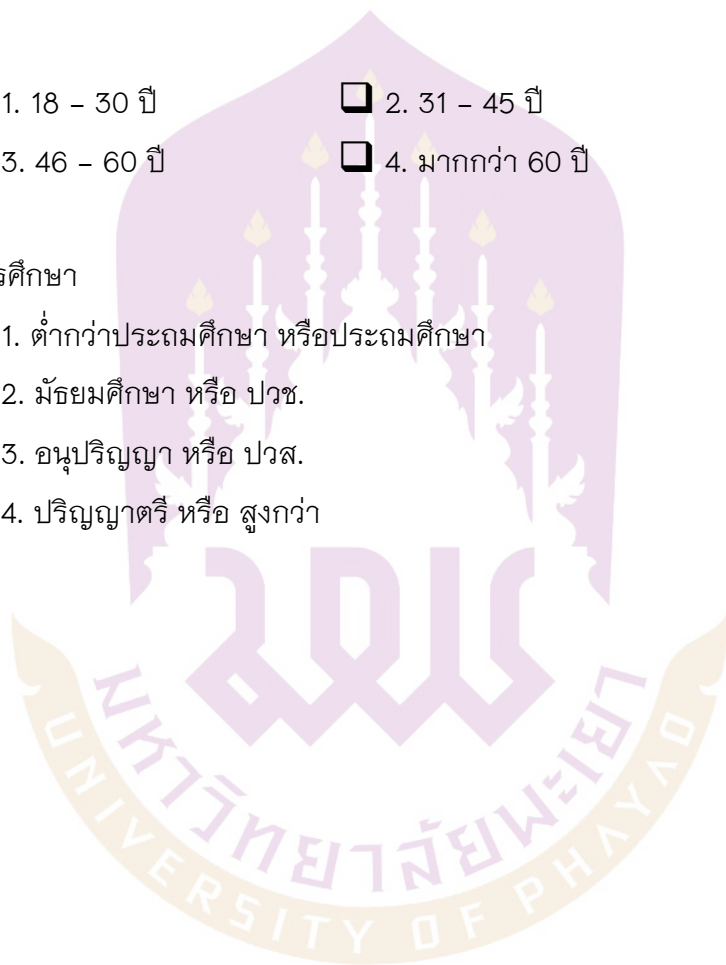
1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 18 – 30 ปี 2. 31 – 45 ปี
 3. 46 – 60 ปี 4. มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา
 2. มัธยมศึกษา หรือ ปวช.
 3. อนุปริญญา หรือ ปวส.
 4.ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการร่วมเสนอปัญหา					
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล					
2. ท่านได้เสนอปัญหา ความต้องการในเวทีประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล					
3. ท่านแสดงความคิดเห็นเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา ความต้องการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง					
4. ท่านเสนอปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ได้รับการยอมรับจากประชาคม					
5. ท่านได้ยอมรับมติที่ประชุมประชาคม ต่อปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ					
ด้านการร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
1. ท่านได้ร่วมจัดทำแผนพัฒนาที่ตรงกับปัญหาและความต้องการ					
2. ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอชื่อ/คัดเลือกตัวแทนประชาชน เป็นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
3. ท่านมีส่วนในการพิจารณาคัดเลือกความสำคัญของปัญหา ความต้องการ เป็นมติประชาคม					
4. ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของ ได้รับการพิจารณาระหว่าง อบต. กับผู้ที่เกี่ยวข้อง					
5. ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาตำบล					

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการร่วมกิจกรรม					
1. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการของ อบต. เช่น โครงการกีฬาตำบล, โครงการ อบต.เคลื่อนที่					
2. ท่านมีส่วนร่วมชำระภาษี ได้แก่ ภาษีป้าย, ภาษีโรงเรือนที่ดิน, ภาษีบำรุงท้องที่ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัสดุ เช่น กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง กรรมการตรวจรับงานจ้าง					
4. ท่านได้รับการส่งเสริมการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรีตำบล					
5. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. อย่างต่อเนื่อง					
ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน					
1. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต.					
2. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามงานพัสดุ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับพัสดุและงานจ้าง					
3. ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนเพื่อเป็นคณะทำงานและตรวจสอบการทำงานของ อบต.					
4. ท่านได้ตรวจสอบติดตามการทำงานของพนักงาน, เจ้าหน้าที่, ส.อบต., คณะผู้บริหาร อบต.					
5. ท่านได้ติดตามตรวจสอบแผนพัฒนาและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

1. ด้านการร่วมเสนอปัญหา

1.1 ปัญหา.....

.....

.....

1.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

2. ด้านการร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล

2.1 ปัญหา.....

.....

.....

2.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

3. ด้านการร่วมกิจกรรม

3.1 ปัญหา.....

.....

.....

3.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

4. ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน

4.1 ปัญหา.....

.....

.....

4.2 แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

บันทึกข้อความ

87

ส่วนราชการ วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง โทร. ๑๑๖๒-๓

ที่ ศธ ๐๕๙๐.๒๘/ว.๒๑๙

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์

ด้วย นายนิโรธ โลหะชีพ ชั้นปีที่ ๒ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมี ดร.วีระเลิศสมพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้น มหาวิทยาลัยพะเยา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในหัวข้อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๑๕ / ว ๐๕๙

วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยพะเยา
ตำบลแม่กา อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ๕๖๐๐๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก (นายสมยศ น้อมแนบ)

ด้วย นายนิโรธ โลหะชีพ ชั้นปีที่ ๒ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย
สาธารณะ วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมี ดร.วีระ เลิศสมพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้น
มหาวิทยาลัยพะเยา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในหัวข้อการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเองเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

โทร. ๐ ๕๔๕๖ ๖๖๖๖ ต่อ ๑๑๖๒, ๑๑๖๓

โทรสาร. ๐ ๕๔๕๖ ๖๖๙๑

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๑๕ / ว ๐๕๙

วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยพะเยา
ตำบลแม่กา อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ๕๖๐๐๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน นางวิไลวรรณ มาฟู

ด้วย นายนิโรธ โลหะชีพ ชั้นปีที่ ๒ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย
สาธารณะ วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมี ดร.วีระ เลิศสมพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้น
มหาวิทยาลัยพะเยา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในหัวข้อการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเองเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

โทร. ๐ ๕๔๔๖ ๖๖๖๖ ต่อ ๑๑๖๒, ๑๑๖๓

โทรสาร. ๐ ๕๔๔๖ ๖๖๙๑

ภาคผนวก ค วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา”

ชื่อนักศึกษา นายนิโรธ โลหะชีพ หลักสูตร รม.ม. สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วีระ เลิศสมพร

1. ชื่อสกุล – ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ**
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา
สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ชื่อสกุล – ของผู้เชี่ยวชาญ **ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์**
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา
สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
3. ชื่อสกุล – ของผู้เชี่ยวชาญ **นางวิไลวรรณ มาพู**
ตำแหน่งปัจจุบัน ท้องถิ่นอำเภอแม่ใจ
สถานที่ทำงาน สำนักงานท้องถิ่นอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
4. ชื่อสกุล – ของผู้เชี่ยวชาญ **นายสมยศ น้อมแนบ**
ตำแหน่งปัจจุบัน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก
สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง

แบบวัดของการวิจัยตอนที่ 2 ทำขึ้นเพื่อให้ผู้ตอบได้วัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในแต่ละหัวข้อ หากท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าคำถามในข้อใดที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามความคิดเห็นของท่าน โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็น

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้ไม่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ข้อความ	การพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ				ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
ด้านการร่วมเสนอปัญหา					
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล	+1	+1	+1	+1	1
2. ท่านได้เสนอปัญหา ความต้องการในเวทีประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล	+1	+1	+1	+1	1
3. ท่านแสดงความคิดเห็นเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา ความต้องการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	1
4. ท่านเสนอปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ได้รับการยอมรับจากประชาคม	+1	+1	+1	+1	1
5. ท่านได้ยอมรับมติที่ประชุมประชาคม ต่อปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ	+1	+1	+1	+1	1
ด้านการร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล	+1	+1	+1	+1	1
1. ท่านได้ร่วมจัดทำแผนพัฒนาที่ตรงกับปัญหาและความต้องการ	+1	+1	+1	+1	1
2. ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอชื่อ/คัดเลือกตัวแทนประชาชนเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล	+1	+1	+1	+1	1
3. ท่านมีส่วนในการพิจารณาคัดเลือกความสำคัญของปัญหา ความต้องการ เป็นมติประชาคม	+1	+1	+1	+1	1
4. ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ได้รับการพิจารณาระหว่าง อบต. กับผู้ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	1
5. ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาตำบล	+1	+1	+1	+1	1

ข้อความ	การพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ				ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
ด้านการร่วมกิจกรรม					
1. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการของ อบต. เช่น โครงการกีฬาตำบล, โครงการ อบต. เคลื่อนที่	+1	+1	+1	+1	1
2. ท่านมีส่วนร่วมชำระภาษี ได้แก่ ภาษีป้าย, ภาษีโรงเรือนที่ดิน, ภาษีบำรุงท้องที่ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	1
3. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัสดุ เช่น กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง กรรมการตรวจรับงานจ้าง	+1	+1	+1	+1	1
4. ท่านได้รับการส่งเสริมการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรีตำบล	+1	+1	+1	+1	1
5. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต. อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	1
ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	1
1. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานของ อบต.	+1	+1	+1	+1	1
2. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามงานพัสดุ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับพัสดุและงานจ้าง	+1	+1	+1	+1	1
3. ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนเพื่อเป็นคณะทำงานและตรวจสอบการทำงานของ อบต.	+1	+1	+1	+1	1
4. ท่านได้ตรวจสอบติดตามการทำงานของพนักงาน, เจ้าหน้าที่, ส.อบต., คณะผู้บริหาร อบต.	+1	+1	+1	+1	1
5. ท่านได้ติดตามตรวจสอบแผนพัฒนาและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	+1	+1	+1	+1	1

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ ชื่อสกุล	นายนิโรธ โลหะชีพ
วัน เดือน ปีเกิด	12 พฤศจิกายน 2499
ที่อยู่ปัจจุบัน	167 หมู่ที่ 3 ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา 56130
ที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก หมู่ที่ 10 ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา 56130
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก และทนายความ
ประวัติการศึกษา	น.บ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
	พ.ศ. 2522

